

VIII З'їзд УКРАЇНСЬКОГО МІНЕРАЛОГІЧНОГО ТОВАРИСТВА

4—5 жовтня 2011 р. у Києві в Інституті геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка (ІГМР) НАН України відбувся VIII з'їзд Українського мінералогічного товариства (УМТ) під загальною назвою «Мінералогія України у XXI столітті: здобутки, проблеми, перспективи».

З'їзд проведено на кошти та за сприяння НАН України, ІГМР НАН України, Всеукраїнського громадського об'єднання (ВГО) «Спілка геологів України», Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Львівського національного університету імені Івана Франка, Казенного підприємства (КП) «Південукргеологія», Північного державного регіонального геологічного підприємства (ПДРГП) «Північгеологія», Київського геологорозвідувального технікуму.

Завдяки значній попередній роботі оргкомітету до початку роботи з'їзду були видані 8-й том журналу «Записки Українського мінералогічного товариства» з матеріалами з'їзду та мінералогічний календар на 2012 р. «Мінерали Криму». За традицією робота учасників з'їзду складалася з двох частин — звітної-виборчої та наукової.

Відкрив з'їзд УМТ його президент професор В.М. Квасниця. З привітаннями до учасників форуму звернулися директор ІГМР НАН України, член-кореспондент НАН України, заступник академіка-секретаря Відділення наук про Землю НАН України О.М. Пономаренко, заступник голови правління ВГО «Спілка геологів України» Л.Ф. Гафич, завідувач відділу Державної служби геології та надр України М.В. Гейченко. Вітання учасникам з'їзду надіслала Президія Російського мінералогічного товариства.

VIII з'їзд товариства відзначає, що протягом 2006—2011 рр. мінералоги України працювали активніше, ніж у попередні роки. Науковий, науково-організаційний і просвітницький рівень цієї роботи був належним, незважаючи на роботу у кризових умовах. Систематично проводились конференції, наради та семінари з актуальних питань мінералогії. Створені й видані сучасні підручники з мінералогії України та загальної мінералогії. Щорічно виходить у світ журнал «Записки Українського мінералогічного товариства». З метою популяризації мінералогії України товариство регулярно випускає тематико-мінералогічні календарі. За звітний період уперше мінерали з'явилися на поштових марках України. Мінералоги товариства брали активну участь у вивченні мінералогії України, розробці

фундаментальних проблем мінералогії, зробили свій внесок у розвиток мінерально-сировинної бази України та підготовку фахівців-геологів.

Після доповіді президента УМТ про діяльність УМТ за 2006—2011 рр. відбулось урочисте вручення медалі імені академіка Є.К. Лазаренка, дипломів почесних членів УМТ та премії імені академіка Є.К. Лазаренка для молодих учених і студентів. Медаллю імені академіка Є.К. Лазаренка, яку заснували ВГО «Спілка геологів України» спільно з УМТ, за вагомий внесок у мінералогію України був нагороджений доктор геолого-мінералогічних наук А.А. Вальтер (м. Київ). Дипломами почесних членів УМТ відзначені академік, професор Г. Удубаша (м. Бухарест, Румунія) і професор Ш. Сакал (м. Мішкольц, Угорщина) за вагомий внесок у мінералогію Карпат; доктор геолого-мінералогічних наук, професор А.Г. Булах (м. Санкт-Петербург, Росія) за вагомий внесок у мінералогічну науку; доктор геолого-мінералогічних наук, професор О.М. Платонов (м. Київ) і доктор геолого-мінералогічних наук А.М. Тарашан (м. Київ) за вагомий внесок у фізику мінералів. Премію імені академіка Є.К. Лазаренка для молодих учених і студентів за 2010 р. здобула асистент кафедри геології і прикладної мінералогії Криворізького технічного університету С.В. Карпенко за цикл робіт з проблеми топомінералогічного вивчення одного з найскладніших за будовою і умовами формування Ганнівського залізородного родовища Криворізького басейну.

Перша половина першого дня VIII з'їзду УМТ завершилася виборами керівних органів УМТ. Таємним голосуванням на новий п'ятирічний термін до складу Президії УМТ обрано: президентом УМТ — професора В.М. Квасницю; першим віце-президентом — доктора геолого-мінералогічних наук А.А. Вальтера; другим віце-президентом — професора О.І. Матковського; третім віце-президентом — доктором геологічних наук Г.О. Кульчицьку; вченим секретарем — кандидата геологічних наук Д.С. Черниш; членами Президії — професора В.І. Павлишина та члена-кореспондента НАН України О.М. Пономаренка.

До складу Ради УМТ, крім вище означеної Президії УМТ, згідно зі Статутом УМТ, увійшли всі керівники відділень і великих осередків УМТ: доктор геологічних наук В.Г. Мельничук (керівник Волинського відділення, м. Рівне), С.В. Пастуханова (керівник Закарпатського відділення, м. Берегове), доктор геологічних наук М.В. Рузіна (керівник Дніпропетровського відділення, м. Дніпропетровськ), доктор геологічних наук Т.П. Волкова (керівник Донецького відділення, м. Донецьк), професор В.Д. Євтехов (керівник Криворізького відділення, м. Кривий Ріг), кандидат геолого-мінералогічних наук І.Є. Палкін (керівник Кримського відділення, м. Сімферополь), доктор геологічних наук І.М. Наумко (керівник осередку, м. Львів), професор О.В. Чепіжко (керівник Одеського відділення, м. Одеса), професор П.В. Заріцький (керівник Харківського відділення, м. Харків). Оновлено склад редакційної колегії журналу «Записки Українського мінералогічного товариства»: В.М. Квасниця (гол. редактор, Київ), А.А. Вальтер (заст. гол. редактора, Київ), Д.К. Возняк (Київ), Т.П. Волкова (Донецьк), В.Д. Євтехов (Кривий Ріг), П.В. Заріцький (Харків), Г.О. Кульчицька (заст. гол. редактора, Київ), О.І. Матковський (заст. гол. редактора, Львів), В.Г. Мельничук (Рівне), В.І. Павлишин (Київ), М.В. Рузіна (Дніпропетровськ), І.Є. Палкін (Сімферополь), О.М. Пономаренко (заст. гол. редактора, Київ), В.П. Семенов (Київ), Л.З. Скакун (Львів), М.М. Таран (Київ), О.В. Чепіжко (Одеса), Д.С. Черниш (відп. секретар, Київ).

Наукова тематика з'їзду досить широка — «Мінералогія України у ХХІ столітті: здобутки, проблеми, перспективи». Проте можна окреслити такі основні напрями його роботи: стан та основні проблеми мінералогії України;

загальна мінералогія; мінерали як показники рудоутворення; прикладна мінералогія. За два дні роботи з'їзду було заслухано 19 доповідей на пленарних засіданнях і представлено 37 стендових доповідей. Велику їх частину склали доповіді мінералогів ІГМР НАН України за основними напрямками мінералогічних досліджень в інституті. Крім наукових доповідей серед заходів з'їзду пройшли виставки мінералів «Україна каменебарвна» (колекція геологічного музею Київського національного університету імені Тараса Шевченка, В.А. Нестеровський); «Агати і яшми із усього світу» (колекція В.В. Сковороднева); «3 мінералогічної скриньки Кольського півострова» (колекція В.В. Прокопця і В.Е. Стрижалка); фотовиставка «Мінералогія у Київському геолого-розвідувальному технікумі» (автор В.В. Прокопець). Відбувся також продаж книг, журналів, календарів з мінералогічної тематики. Учасниками з'їзду стали 84 особи, серед яких 26 — делегати з'їзду, обрані відповідними відділеннями. До участі у роботі з'їзду крім українських фахівців були запрошені мінералоги Угорщини, Румунії, Росії, США.

Після завершення наукової програми з'їзду відбулися загальна дискусія, обговорення та прийняття ухвали з'їзду. Оцінивши позитивно роботу керівних органів товариства делегатами з'їзду, VIII з'їзд УМТ постановив:

1. Схвалити діяльність Президії і Ради УМТ та редколегії журналу «Записки Українського мінералогічного товариства» за звітний період.

2. З метою покращення ситуації щодо видання «Мінералогічної енциклопедії України» (МЕУ) просити бюро Відділення наук про Землю НАН України і дирекцію ІГМР НАН України сприяти створенню на базі названого інституту творчого колективу із залученням фахівців з інших організацій для завершення роботи над першим томом МЕУ і продовження роботи над її другим томом. Оновити редколегію МЕУ.

3. Ініціювати проведення найближчим часом на базі провідних геологічних установ і вищих навчальних закладів країни кількох міжнародних і всеукраїнських конференцій, присвячених актуальним питанням мінералогії України, подальшому розвитку її мінерально-сировинної бази, зокрема мінералогії родовищ урану, рідкісних і рідкісноземельних елементів, проблемам алмазності та міденості України, мінералогії порід-колекторів покладів горючих копалин (вуглеводні, вугілля, «горючі сланці» тощо) та вмисних порід.

4. Посилити в Україні регіонально-мінералогічні та прикладні дослідження, надавши їм статус пріоритетних.

5. З метою збереження довкілля і природних ресурсів та зростання інтересу до мінералогії серед молоді інтенсивніше популяризувати мінералогічні знання в засобах масової інформації (лекції, виступи на радіо і телебаченні, створення календарів і поштових марок тощо).

6. Відгукнутися на ініціативу мінералогічного товариства Великої Британії із зверненням «Сто найважливіших сучасних питань мінералогії», підтриманим Міжнародною мінералогічною асоціацією, відповідним напрацюванням від УМТ.

Делегати та гості з'їзду відзначили, що завдяки роботі оргкомітету, сприянню дирекції ІГМР НАН України і особисто директора О.М. Пономаренка проведенню з'їзду ця подія відповідає найкращим традиціям потужних мінералогічних форумів. Оргкомітет VIII з'їзду УМТ щиро вдячний спонсорам — Президії НАН України, бюро Відділення наук про Землю, керівництву КП «Південукргеологія» і ПДРГП «Північгеологія» за фінансову допомогу у виданні матеріалів з'їзду, усім учасникам з'їзду за активну роботу, а музейним працівникам і приватним колекціонерам за організацію виставок мінералів.

Д.С. ЧЕРНИШ